

динаміки як свого роду «мотора», «локомотива», що забезпечує безперервний рух суспільства від одного стану до іншого.

Ряд соціологів і суспільствознавців, розмірковуючи таким чином, протягом останніх 20 років намагаються створити систематичну теорію соціокультурної причинності. Деякі з них спробували застосувати цю теорію до конкретного аналізу соціокультурних систем – як широких, так і вузьких, не уникаючи навіть передбачень, що стосуються подальшого розвитку цих малих і великомасштабних соціокультурних процесів.

Список використаних джерел

1. Алешина И. Постиндустриальное общество и международные коммуникации. *Международное сотрудничество*. 2000. №1. С. 22-26.
2. Вершинская О. Н. Информационно-коммуникационные технологии и общество. Москва: Наука, 2007. 203 с.
3. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти: Наук. вид. Київ: Либідь, 2006. 312 с.
4. Журавлева И. А. Информационное общество: учебное пособие. Иркутск: Издво Иркут. гос. ун-та, 2013. 141 с.
5. Маруховський О. О. Метаморфози влади в умовах формування інформаційного суспільства (за Е. Тоффлером). *Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. 2005. Вип. 29. С. 652-657.
6. Моль А. Социодинамика культуры. Москва: Политиздат, 1973. 341 с.
7. Соловьёв, А. В. Динамика культуры информационной эпохи: монография. Рязань, 2009. 228 с.
8. Соціально-економічні проблеми інформаційного суспільства: монографія / під ред. Л. Г. Мельника, М. В. Брюханова. Вип. 2. Суми: Університетська книга, 2010. 896 с.
9. Уэбстер Ф. Теории информационного общества. Москва: Аспект Пресс, 2004. 400 с.

Марина Байцур

*студентка Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцент В. Дмитренко)
(м. Полтава, Україна)*

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ

На базі комп'ютерної грамотності формується інформаційна культура, яка може розглядатися у зв'язку з рівнем розвитку суспільства, характеристиками мислення особистості. Тут мається на увазі буквальне й актуальне розуміння культури. Це, передусім, етика використання комп'ютера в контексті загальнолюдських цінностей.

Інформаційна культура може розглядатися як складова частина загальної культури, орієнтована на інформаційне забезпечення людської діяльності.

Інформаційна культура відображає досягнуті рівні організації інформаційних процесів та ефективності створення, збирання, зберігання, опрацювання, подання і використання інформації, що забезпечують цілісне бачення світу, його моделювання, передбачення результатів рішень, які приймаються людиною.

Сутність інформаційної культури проявляється через її компоненти. Умовно ці компоненти можна поділити на декілька груп [1]: загальнопізнавальні; алгоритмічної культури; ті, що пов'язані з навичками оволодіння комп'ютерною технікою; які включають знання етичних та юридичних норм у галузі інформаційних технологій; інформаційні.

Деталізація цих компонентів може мати наступну структуру:

1. Загальнопізнавальні компоненти складають: загальнокомунікативні вміння; уміння організувати пошук інформації з різних джерел, користуватися алфавітним та тематичними каталогами у бібліотеці; знання періодичних видань, навички роботи з енциклопедіями та довідниками у фаховій та суміжних галузях, уміння складати конспект; використання прийомів і методів ефективного читання; уміння обирати і ставити мету, здійснювати постановку завдань, формулювати обґрунтовані гіпотези, систематизувати факти, осмислювати і аналізувати висновки, узагальнювати спостереження, передбачати наслідки рішень, що приймаються, та власних дій, вміти їх оцінювати та ін. [2, с. 100-104].

2. Компоненти алгоритмічної культури включають наступні уміння: уміння правильно, чітко та однозначно формулювати власні думки у зрозумілій для співрозмовника формі; добирати послідовність операцій у пізнавальній діяльності, розробляти програму спостереження, дослідження, експерименту; аналізувати знання та інтерпретувати отримані результати тощо.

3. Компоненти, які пов'язані з навичками оволодіння комп'ютерною технікою, включають: уміння достатньо швидко вводити інформацію з клавіатури та робити з графічним інтерфейсом програми з використанням миші; здібності використовувати засоби операційної системи та прикладне програмне забезпечення загального та предметно-орієнтованого призначення, системи телекомунікацій; звичку звертатись до комп'ютера для вирішення завдань з будь-якої предметної галузі за умови, що такий спосіб доступу до інформації є найбільш раціональним тощо.

4. Компоненти, які включають знання етичних та юридичних норм у галузі інформаційних технологій [3]: знати і не порушувати закони про авторські права на комп'ютерні програми (тобто виконується чинне законодавство стосовно охорони інтелектуальної власності, яке забороняє нелегальне копіювання та використання програмного забезпечення); дотримуватись етичних норм при опублікуванні інформації в Internet, при роботі з електронною поштою і участі в телеконференціях (комп'ютерною спільнотою засуджується

розміщення на сторінках Internet насильства, пропаганда наркотиків і порнографії).

Отже, задача освіти сьогодні – створити простір для розвитку інформаційної культури особистості, яка сприяє формуванню самостійного мислення, відчуттю нового, умінню відслідковувати зміни та реагувати на них, умінню приймати рішення в складних нестандартних ситуаціях, що можливо лише за умов повного інформування людини. При такому підході у того, хто навчається повинна складатися свідома мотивація на постійне розширення професійного та загальнокультурного кругозору, а також уявлення про відкритість системи знань, які набуваються у закладах освіти, переконання у тому, що основу міцності та надійності знань дає лише безперервний процес пошуку та споживання інформації, її критична обробка на протязі всього життя.

Список використаних джерел

1. Інформаційна культура. URL: <http://ube.nlu.org.ua/article/Інформаційна%20культура>
2. Малишевський О. В. Інформаційна культура: від інформаційної грамотності до інформатичної компетентності. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. 2011. Випуск 36. С.100-104.
3. Миронова В. В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини. URL: http://mdgukid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoji_kulturi_ljudini/1-1-0-68

Вікторія Безпала

студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – старший викладач В. Дмитренко)
(м. Полтава, Україна)

ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ОСЕРЕДКІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА УНІВЕРСИТЕТСЬКУ ОСВІТУ

Одними з головних завдань університету на сьогоднішній день є: задоволення потреб суспільства і держави у науково-педагогічних кадрах вищої кваліфікації, «задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному і моральному розвитку» за допомогою отримання післявузівської професійної та додаткової освіти, «розвиток наук допомогою наукових досліджень і творчої діяльності науково-педагогічних працівників і учнів», «накопичення, збереження та примноження моральних, культурних і наукових цінностей суспільства». Перераховані завдання, а також виховання молодого покоління вчених, на наш погляд, можуть з найбільшою ефективністю реалізовуватися в рамках наукової школи, коли у одного вченого-наставника кілька учнів.